

Kế hoạch bài dạy LỪA ĐẢO TÀI CHÍNH

Thời gian thực hiện : 30 phút

I. MỤC TIÊU

1. Năng lực

- Nhận biết được hành vi lừa đảo tài chính phổ biến đối với trẻ em và gia đình trong đời sống và trên môi trường mạng .
- Hiểu rằng lừa đảo tài chính là hành vi sai trái, gây thiệt hại về tiền bạc và cần được phòng tránh – thông báo kịp thời với người lớn.
- Nhận biết một số dấu hiệu cảnh báo lừa đảo
- Rèn luyện kỹ năng phản ứng an toàn
- Hình thành thái độ cẩn trọng khi sử dụng tiền và thiết bị điện tử: Biết giữ tiền an toàn, biết nói “KHÔNG” với các lời dụ dỗ tài chính không rõ ràng.

2. Phẩm chất

- Biết suy nghĩ kỹ trước khi chia sẻ thông tin hoặc đưa tiền cho người khác.
- Không dễ tin vào những lời dụ dỗ “ngon ngọt”.
- Có trách nhiệm bảo vệ tài chính cá nhân và của gia đình (không tự ý nạp thẻ, chuyển tiền).
- Biết báo ngay cho người lớn khi gặp tình huống bất thường.
- Không tham gia vào các hành vi gian lận, trục lợi từ trò lừa đảo.
- Biết tự đưa ra quyết định an toàn thay vì nghe theo lời dụ dỗ.
- Biết phân biệt giữa hoạt động từ thiện thật và từ thiện giả, từ đó biết ủng hộ đúng nơi, đúng chỗ.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo viên

- Nội dung bài giảng, phiếu học tập, bảng phụ hoặc slide trình chiếu.
- Hình ảnh, video, các công cụ liên quan đến nội dung bài học .

2. Học sinh

- Chuẩn bị đồ dùng học tập (vở ghi, bút, phiếu học tập nếu có).

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Khởi động (5 phút)

- GV trình chiếu các tình huống “ Trúng thưởng”
 - “Bạn trúng iPhone 14, chỉ cần chuyển phí 500k để nhận quà!”
 - “Nạp 100k trong game, nhận ngay 1 triệu kim cương.”
 - “Xem video 5 phút, tài khoản nhận 500k.”
- GV đặt câu hỏi: “Nếu em nhận được tin nhắn này, em có tin không? Vì sao?”
- HS giơ bảng con hoặc trả lời miệng: Tin thật / Tin giả.
- GV hỏi: “Điểm chung của những thông báo này là gì?” “Nếu tin và làm theo, hậu quả có thể là gì?”
- HS: Mất tiền, lộ thông tin, bị lừa...

- GV kết luận: “Trong đời sống và trên mạng, có rất nhiều chiêu trò lừa đảo tài chính nhắm đến cả trẻ em và gia đình. Vậy chúng ta cần nhận biết và phòng tránh thế nào? → Đó là nội dung bài học hôm nay: **LỪA ĐẢO TÀI CHÍNH.**”

2. Hình thành kiến thức (20 phút)

Hoạt động 1: Một số hình thức và dấu hiệu của lừa đảo tài chính

- GV trình chiếu 6 tình huống

1. Trên Facebook, bạn nhận được tin nhắn từ một tài khoản có ảnh đại diện giống anh họ: “Em ơi, anh đang cần gấp 1 triệu để trả viện phí. Em chuyển ngay cho anh vào số tài khoản này nhé. Mai anh gửi lại.”
2. Khi chơi game, một tài khoản lạ nhắn tin: “Nạp 50k thôi là anh sẽ tặng em 1.000 kim cương. Chỉ cần đưa số thẻ cào và mã PIN là xong.”
3. Một người gửi link mời bạn tham gia nhóm Zalo “Kiếm tiền online”: “Chỉ cần nạp 200.000đ, em sẽ được nhận 500.000đ mỗi ngày. Đầu tư càng nhiều, lợi nhuận càng lớn. Nhanh tay kéo hết suất!”
4. Trong nhóm chat, có người gửi bài kêu gọi: “Xin mọi người ủng hộ 100.000đ để giúp trẻ em vùng lũ. Chuyển khoản vào tài khoản này để lan tỏa yêu thương.”
5. Bạn nhận được tin nhắn SMS: “Xin chúc mừng! Số điện thoại của bạn trúng thưởng 1 chiếc iPhone 14 Pro. Vui lòng nộp phí 500.000đ để xác nhận nhận quà.”
6. Một trang web giả mạo gửi email: “Hệ thống ngân hàng cần xác minh tài khoản của bạn. Vui lòng nhập số thẻ và mã OTP để tiếp tục sử dụng dịch vụ.”

- Bảng/slide “6 chiếc hộp lừa đảo” (mỗi hộp ứng với 1 loại)

- + Lừa đảo qua mạng xã hội
- + Lừa đảo qua game online
- + Mời đầu tư, kiếm tiền online dễ dàng
- + Lừa đảo từ thiện giả mạo
- + Trúng thưởng giả mạo
- + Lừa lấy thông tin tài khoản ngân hàng, ví điện tử

- Phiếu học tập nhóm: bảng 2 cột (*Tình huống – Tên hình thức lừa đảo*).

- GV chia lớp thành 6 nhóm.

- Mỗi nhóm bốc 1 **thẻ tình huống**.

- Nhiệm vụ:

1. Đọc tình huống.
2. Đoán xem đó là **hình thức lừa đảo nào?** Dấu hiệu của các hình thức lừa đảo là gì?
3. Trình bày ngắn gọn: kẻ xấu đã lợi dụng điểm gì để dụ nạn nhân.

- Đại diện nhóm lên dán thẻ vào “chiếc hộp lừa đảo” tương ứng trên bảng.

- Các nhóm khác nhận xét, bổ sung.

- GV giải thích ngắn gọn từng loại, nhấn mạnh thủ đoạn chung: dụ dỗ – chiếm đoạt tiền hoặc thông tin.

- GV tổng hợp:

+ Có 6 hình thức lừa đảo phổ biến mà HS cần cảnh giác:

- Qua mạng xã hội: Giả làm người quen nhắn tin xin tiền, gửi link lạ.
- Qua game online: Hứa đồ game rẻ, hack game rồi lấy tài khoản.
- Kiếm tiền online dễ: Rủ xem video, nạp tiền để “kiếm nhiều tiền”.
- Từ thiện giả: Kêu gọi ủng hộ giả để lấy tiền.
- Trúng thưởng giả: Báo trúng quà rồi đòi thông tin hoặc chuyển tiền.
- Lấy thông tin tài khoản: Dụ nhập mật khẩu, mã OTP trên trang giả.

+ Các dấu hiệu nhận biết các hình thức lừa đảo phổ biến:

- Hứa quà quá lớn: Tặng iPhone, nhận tiền nhiều thật nhanh.
- ☞ Cảnh thận: Quà “miễn phí” thường là bẫy.
- Giả làm người quen/nổi tiếng: Nhắn tin xin tiền, nhờ giúp đỡ.
- ☞ Kiểm tra kỹ, hỏi lại người lớn.
- Gửi link lạ, bảo tải app: Hứa quà, kim cương, tiền.
- ☞ Không bấm link lạ.
- Xin thông tin bí mật: Mật khẩu, mã OTP, số thẻ.
- ☞ Tuyệt đối không cho ai.
- Thúc giục gấp gáp: “Nhanh lên kéo hết!”.
- ☞ Dừng lại, suy nghĩ, hỏi người lớn.
- Nói không rõ ràng: Hứa chuyển tiền rồi trả gắp đôi.
- ☞ Nghe vô lý thì là lừa đảo.

Hoạt động 2: Các cách phòng tránh

- GV trình chiếu tình huống :

- + Một người lạ nhắn tin xin mã OTP để gửi tiền cho em
- + Bạn định mua đồ chơi online, chưa chắc chắn shop uy tín, chưa hỏi bố mẹ
- + Em thấy tin nhắn lạ, liền chụp màn hình và hỏi bố mẹ
- + Bạn đang chơi game, thấy thông báo: “Nạp 50k để nhận 1 triệu kim cương.”
Bạn chuẩn bị nạp ngay.
- + Bạn nhận được tin nhắn: “Bấm vào link này để nhận ngay 1.000.000 đồng tiền thưởng.”
- + Bạn thấy email báo trúng thưởng iPhone nhưng yêu cầu nộp phí. Bạn nghi ngờ, liền chụp màn hình và hỏi bố mẹ.

- GV lần lượt đọc 6 tình huống.

- HS dùng thẻ/bảng con gior Xanh (Nên làm) hoặc Đỏ (KHÔNG nên làm).

- Sau mỗi tình huống, GV mời 1-2 HS giải thích: “Tại sao đúng/sai?”

Ví dụ:

- Tình huống: “Click vào link nhận quà từ số điện thoại lạ.” → HS gior ĐỎ → Không an toàn.
- Tình huống: “Báo ngay cho bố mẹ khi thấy tin nhắn nghi ngờ.” → HS gior XANH → An toàn.

- Mỗi nhóm chọn 1 tình huống và thảo luận: *Nếu gặp ngoài đời, em sẽ xử lý thế nào?*
- Đại diện nhóm trình bày → lớp bổ sung.
- GV tổng kết thành **4 nguyên tắc vàng phòng tránh lừa đảo tài chính**:
 1. **Không chia sẻ mật khẩu, mã OTP, thông tin cá nhân** với bất kỳ ai, kể cả người tự xưng là “người quen” hay “cảnh sát mạng”.
 2. **Không click vào đường link lạ** trong tin nhắn, email hay ứng dụng không rõ nguồn gốc.
 3. **Không nạp tiền, chuyển khoản** khi chưa xác minh thông tin rõ ràng.
 4. **Trao đổi với người lớn** nếu thấy có điều gì nghi ngờ.

Hoạt động 3: Cách xử lý khi nhận thấy dấu hiệu lừa đảo

- GV hỏi: “Nếu em gặp tin nhắn lạ bảo nộp phí để nhận quà, em có biết mình nên làm gì không?”
- HS trả lời tự do → GV dẫn: *“Chúng ta cùng học 3 bước xử lý an toàn.”*
- GV tổng kết trên bảng:
 1. Hỏi người lớn trong gia đình.
 2. Chụp màn hình & báo cho thầy cô.
 3. Không chia sẻ – không chuyển khoản – không nhấn link.

3. Luyện tập – Củng cố (5 phút)

Tự đánh giá bản thân

Em hãy điền dấu X vào cột đánh giá bản thân “Đã từng làm” hoặc “Chưa từng làm” với những hành vi sau.

Hành vi	Đã từng làm	Chưa từng làm
Bấm vào đường link của một cuộc thi trên mạng khi chưa tìm hiểu kỹ.		
Bấm vào biểu tượng món quà khi vào một trang web.		
Khi lên mạng mua sắm online, bấm vào dòng chữ “bấm vào đây để nhận quà”.		
Cung cấp tên, số điện thoại, số căn cước công dân của bố mẹ cho một người tự xưng là người quen của bố mẹ.		
Cung cấp địa chỉ nhà, số điện thoại cho một người mới quen qua mạng xã hội.		

